

Elutazott az SZMBT küldöttsége

Pénteken hazautazott az SZMBT küldöttsége, amely az MSZBT vendégeként egy hetet töltött hazánkban. A delegáció, amelyet A. V. Szkripnyikov, a Kalinyin területi pártbizottság titkára, az SZMBT elnökségének tagja vezetett, magyarországi tartózkodása során Buda-

pesten és Somogy megyében részt vett a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 56. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségeken, baráti találkozókra.

A küldöttség tagjait a Fehérvári repülőtérén Alpári Pál, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság alelnöke búcsúztatta. (MTI)

Pothornik József köszöntése

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára köszöntötte Pothornik Józsefet, a KB tagját 70. születésnapja alkalmából és átadta a Központi Bizottság üdvözlő levelét.

Jelen volt Jakab Sándor, a KB tagja.

Öreg gazdaságok

A Szeged környéki földeken az átszervezéstől kezdve boldogulnak szakszövetkezetek is. Tevékenységük figyelemre méltó. Jelentős részét állítják elő a mezőgazdasági termelvényeinek és állatállományának. Csakúgy, mint a termelőszövetkezetek, a termékek többségét közös értékesítés útján juttatják el szerződéses árukapcsolat alapján a feldolgozó, felvásárló állami és szövetkezeti vállalatokhoz.

I

Működésük, gazdálkodásuk tehát mindenképpen szervesen illeszkedik a tájba, hosszú távon számolni kell vele. Leginkább gyenge termőképességű, homoki, tanács területeken alakultak ki a szakszövetkezetek, és fő profiljuk a szőlő- és gyümölcsstermelés. A tagok a saját gazdaságukban, használatukban levő 22 ezer 179 hektár földterület után adóznak. A közös használatban levő földterület 6600 hektár.

Jellemző a szakszövetkezetekre, hogy szántóterületeik mintegy 50 százalékán kalászt, 25 százalékán pedig kukoricát termesztnek. A zöldsegtérmet terület 15 százalék. A szőlő- és gyümölcsstermesztésre különösen elmondható, hogy az ültetvények előregedésével a termelési és általános költségek nehezen, vagy egyáltalán nem térülnek meg. Kevés szakszövetkezetben fejlődött ki nagyüzemi jellegű állattenyésztés, csupán Zákány-szék határában számottevő a közös állomány.

A Szeged környéki szakszövetkezetekben — korábban termelőszövetkezeti csoportok — a taglétszám meghaladja a 6500 főt, azonban esztendőről esztendőre egyre többen hagyják abba a munkát, a tagság átlagéletkora igen magas. A közös használatban levő földek minősége gyengébb és a gazdálkodás is külterjesebb. A tagságot a közösen át történo értékesítésből származó anyagi előnyök, különböző beszerzések és szolgáltatások; így műtrágya, növényvédőszer, gépek, vetőmag, kötik a közöshöz. Viszont vagyoni hozzájárulással segítik a szakszövetkezet közös gazdaságát. A vagyoni hozzájárulás mintegy 58 százalékát fejlesztési célokra fordítják. A fennmaradó összegből az üzemviteli költségeket fedezi, a szakszö-

vetkezetek ugyanis a közös gazdálkodás eredményéből a kötelező fejlesztési, részesei és szociális alapok kiegészítését nem tudják maradéktalanul megoldani.

A tagság előregedésével egyre inkább gyarapodnak a kérelmek, ugyanis a tagok vagyoni hozzájárulásuk csökkentését vagy az alól mentesítésüket kérik. Ugyanakkor a földeket felajánlják, amik addig ők dolgoztak, de a szakszövetkezeti gazdaság nem elég erős, hogy azokat művelje, ezért aztán jó néhány helyen igen jelentős a parlagföldek aránya.

A beruházások — a népgazdaság központi erőforrásait tehermentesítették — nem tartanak lépést a mezőgazdasági szövetkezetek beruházásaival. A géppark az elmúlt években túlnyomórészt elhasznált, egy-két helyen — Zákány-szék és Mórahalom körzetében — emelkedett csak a gépek száma. A közös munkában a tagság mintegy egyharmada vesz részt. Mindez rányomja bélyegét a szakszövetkezeti gazdálkodásra. Az új jogszabályi meghatározás segít a földhasználat tisztázásában. Kimondja, hogy a szakszövetkezeti tag és családtag tulajdonában, használatban levő összes föld — személyi tulajdon kivételével — a szakszövetkezet érdekeltségi területe. Vagyis, két szerves részre tagozódik minden szakszövetkezet; a szakszövetkezet közös használatú, és a tagok saját gazdaságában levő területre. Jelenleg a közös használatban levő terület kétharmada a tagoktól lett a szövetkezet használatába, vagy tulajdonába átvéve. Ennek kétharmadát részes művelésben hasznosítják. Sajnos szaporodtak a parlagföldek, ezeknek a nyilvántartása nem megnyugtató, mert a szakszövetkezetek félve a szankcióktól, nem jelentették ezt tárgyilagosan.

2

A korábbi években a szakszövetkezetek gazdálkodását sok, indokolatlan és hátrányos megkülönböztetés nehezítette. Ez leginkább abból adódott, hogy csupán a termelőszövetkezetek vezetői egyik állomásának tekintették a szakszövetkezeteket. Hiszen lényegében az a gazdálkodási forma, amely az új, szocialista tartalmak

mellett még konzerválja — különösen a gyengébb helyeken — a régi termelési módszereket is. Hitelt és állami támogatást nyilvánvaló, hogy kismértékben kaptak. Időközben azonban egyre több kedvezmény illette meg a szakszövetkezeteket, így a szarvasmarha-, sertésprogram létesítményeire, hűtőtárolók építésére, továbbá a szőlő-, gyümölcsrekonstrukció és telepítés is ártámogatást élvez. Úgyisintén jövő évtől kezdődően várható a szőlő- és gyümölcsstermelés árkiegészítési támogatása is.

Ma már a veszteségrendezés (szanalási eljárás) kiterjed a szakszövetkezetekre. Mindezek mellett a szociális ellátás szintén fejlődött ezekben a gazdaságokban. A legjelentősebb juttatások terén a szakszövetkezeti tagok azonos helyzetbe kerültek a termelőszövetkezetek tagjaival, a nyugdíj- és beszámítás és az új járadékjogosultságukat illetően. Az elkövetkezendő időkben új jogszabályok kiadása és közzététele várható, amelyek a szakszövetkezetek fejlesztését, fejlődésük további irányát is megszabják.

3

Öregedő gazdaságok ezek. De, mint a szegedi tájban is vitathatatlan, létük, termelésük szervesen kapcsolódik a népgazdaság egészéhez. További segítségükkel lehetőség nyílik meghatározni a fejlődésüket, más szóval közelíteni a korszerű gazdálkodáshoz a közös tevékenységet, jövedelmezőbbé tenni a termelést, s további szociális alapokkal tölteni meg a szakszövetkezeti kereket.

Ez mindannyiunk érdeke. Sz. Lukács Imre

A Magyar Urbanisztikai Társaság keretében:

Városok tagozata alakult

Elnöke dr. Biczó György

A Magyar Urbanisztikai Társaságban most tartotta alakuló ülését a városok tagozata. A 83 magyar város képviselői megválasztották a tagozat vezetését: elnöke dr. Biczó György, Szeged megyei város tanácsának elnöke lett.

Az urbanisztikai társaság alapszabályainak megfelelően a tagozat legfontosabb feladata, hogy hatékonyan

Matekot játszunk

Középső csoportosok. A legkisebbek előttük az őrült „nagyok”. Az őszi csipős levegőtől, az önfelédft futkározástól kipirulva-lihegve állnak sorba a felnőttek komolyságát mímelve. Egy-más vállá mögül óvatosan kukucskálnak ki, érdeklődő, kerek szemmel méregetik az idegent. Vajon ki lehet: doktor néni, fényképész, másik óvónéni? Csupa kérdőjel a tekintetük. S ha pillantásuk találkozik az idegenével, szegénylős-huncutul elmosolyodnak és elbújnak az előtük álló fedezékbe. Ez csak egy pillanat: az a betyár kíváncsiság a szemcsékkel újból az ismeretlent vizsgál-gatja.

EGYTŐL HÉTIG

Mindezt csöndben teszik, kilykilyolva saját magukra, és egymásra. A másikkal ezt enyhe oldalbalökéssel, a felnőttektől másolt szigorú arckifejezéssel adják tudtára. Diadalittasan állnak meg a díszes, színes teremben, székecskéik előtt: sikerült a bevonulás! Amikor eléggé szemügyre vettek már, az óvó nénitől várják a következő, érdeklődésükre számot tartó eseményt. S minthogy ez mindig valami izgalmas játék, máris csupa szem, csupa fül minden kislány, kislány. Ők játékokra készülnek...

Az óvónő egy piros labdát varázsol elő a háta mögül. A kérdés nem az, hogy „mi ez?”, hanem milyen formája van a labdának. A gyerekek korukat meghazudtoló válaszokat adnak: már egyikük sem keveri össze a kört a gömmbel. De el is mondják a saját tapasztala-

tuk alapján felfedezett tulajdonságait is: gurulni tud, imbolyog, mielőtt megáll, belesimul a kezembe. Ezt Tibike mondja, és két kis tenyere között görgeti a képzelt labdát.

Repül a piros gömb a levegőben.

— Hányszor dobtam fel a labdát? — kérdezi az óvó néni.

— Hatszor dobtam fel Ila néni a labdát — válaszol a szőke Robika szabatos mondatban.

Kriszta is hasonlóan kerekíti mondanivalóját, csak a szám nem egyezik. No, de se baj, a tapssal kísért számlálás után a vitás kérdés végül is Robika javára eldő.

Ila néni most azt az aranyszínű, csengő hangú gongot veszi elő.

— Hunyjátok be a szemeket és számoljátok, hányszor kongattam?

Majd megszabadnak, annyira szót fogadnak. Meg se moccannak, úgy fülelnek.

Katika, Zsolti, Gyuszi hét csengő-bongó hangot hallott, Petike is feláll, s bejelenti, ő hatot. Kezdődik a játék elől, őt is sikerül meggyőzni, hogy hét az eredmény. Most már Peti is ismeri a hetes számot.

NEM MESE EZ, GYERMEK?

rab „földet”, rajta zöld „kertcsék”.

A kemény lapok láttán feloldódik a társaság, végre valami ok a mozgásra, zsi-bongásra. Észre se vették, hogy már percek óta nyugodtan ültek. Forgatják a papír téglalapot, vizsgálgatják a „kerteket”, megszagolják, firtorognak. A lakk szagát érzik. Amikor Ila néni felvilágosítja arról őket, megnyugszanak, s készek meghallgatni a következő kérdést.

— Milyen formájúak ezek a kertek?

A válaszok pontosak: háromszög, kör, téglalap. Örül-nének a tanító nénik, ha látnák leendő okos tanítványai-
kat — gondolom. Senki nem mond gömböt a kör helyett, négyzetet vagy kockát a téglalap helyett.

— Rakjátok a vonalra hét nyuszt a dobozból!

Az apró, barna műanyag nyusztokat a gondos kis kezek ráültetik a vonalra. És számolnak. Ildikónak a hatos számnál elfogynak a nyusztjai. Ikertestvére próbál segíteni, de Ila néni közbelép. Ildi maga is rájön, mit vett el.

— A nyusztikák ezután beülnek az egyik kertbe.

— Kerítsétek őket körbe a

kezetekkel, s mondjátok, hogy összesen hét.

A gyerekek elismélik. A halmaz fogalmát alapozzák meg. Ez már matematika.

— Kör alakú kertben van a hét nyuszt, a háromszög és a téglalap üres — mondja Gabika.

— Ültessétek be a nyusztokat két kertbe, melyikbe hány tapsifüles kerül? Aztán jusson mind a három kertbe nyuszt! Akkor hány nyuszt ül a körben, a téglalapban és a háromszögben?

— És ezek az apróságok, miután a legnehezebb feladatot is megoldották — minden kertbe egyenlő számú nyuszt ültettek, ki elvett egyet a hétből, ki hozzáadott kettőt — önfelédft játékba kezdenek. Megelevenednek ezek a kis műanyag állatok. Becézik, simogatják a gyerekek, kedves, szeretgető hangon szólítgatják őket: „Nyuszt, nyuszt, nyuszt. Hát szia, nyusztok.”

DRÁGA MULATSÁG

1971-ben indultak el nálunk a matematikai foglalkozások — mondja a Juhász Gyula utcai óvoda vezetője, Gyuris Gyuláné. A matematika kifejezés talán túl komoly-

nak hangzik, óvodásokról léven szó. Ezeken a foglalkozásokon nem is az a célunk, hogy kis matematikusokat küldjünk majd az iskolának, hanem az, hogy érdekes, játékos módon, gondolkodni tanítsuk a legkisebbeket. Ebben a korban ezt csakis sok-sok szemléltetőeszközzel, játékkal tudjuk elérni. Ezért nem sajnáltuk a pénzt, igaz, hogy játékokról kellett lemondanunk, amikor megvásároltuk a TANÉRT-től — 23 ezer forintért — a MINIMAT elnevezésű manipulációs eszközöket. Ezekkel a gyerekek szívesen dolgoznak. A saját maguk által végzett tevékenység biztosítja az ismeretanyag tartósságát.

Az óvónő kitárta előttem a szekrények ajtaját, végignézttem ezeket a vagyona-
ke-mond gömböt a kör helyett, négyzetet vagy kockát a téglalap helyett.

Nem hiszem, hogy nem hányódna Szeged szövetkezeteiben, gyáraiban kidobásra ítélt hulladék, amelyből gyerekszerető, segítőkész kezek ne tudnának ilyeneket elővarázsolni. Csak a fizetség lenne más, és az pénzben nem mérhető.

Ch. A.

Épül az új pvc-gyár

Az ország legnagyobb pvc-gyára épül fel Kazincbarcika. Az üzemben évente 150 ezer tonna pvc-port és sok hasznos mellékterméket állítanak elő, például az alumíniumiparnak évi 130 ezer tonna marónátront.

A létesítmény beruházásának előkészítésén már hat-százan dolgoznak. A területen most fejezték be az északi földgázvezeték leágazó szakaszának áthelyezését és bekötését. (MTI)